

สรุปองค์ความรู้ จาก โครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เรื่อง การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง (Risk) ของหน่วยบริหารงานทั่วไป

วิทยากรโดย อาจารย์ทศพร เลิศพิเชษฐ์

วันที่ 19 ธันวาคม 2562

ณ ห้องบรรยายพิเศษ 2 ชั้น 2 อาคารบรรณสาร มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

Part 1 : บรรยาย

ความเสี่ยง (Risk)

คือ สิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้น สิ่งที่เกิดขึ้นแล้วไม่ถือว่าเป็นความเสี่ยง และมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคต หน่วยงาน จะบริหารจัดการสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้นอย่างไร อะไรคือสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้น อาทิเช่น การทุจริตเป็นความเสี่ยงของกองคลังที่มีโอกาสที่จะเกิดขึ้นแต่ยังไม่เกิดขึ้น การรับส่งหนังสือผิดพลาด ส่งไม่ทันกำหนด เอกสารสูญหาย เป็นความเสี่ยงของ กองกลาง เป็นสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้นแต่ก็มีโอกาสที่จะเกิดขึ้นได้ เป็นต้น

ความเสี่ยง (Risk) ระดับมหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2562 ความเสี่ยง (Risk) ของมหาวิทยาลัย มีจำนวน 5 ข้อ ความเสี่ยงข้อใดที่เกี่ยวข้องกับ หน่วยงาน ก็ต้องนำมาเป็นความเสี่ยงของหน่วยงานและเป็นผู้ขับเคลื่อนมาตรการจัดการความเสี่ยงของมหาวิทยาลัย

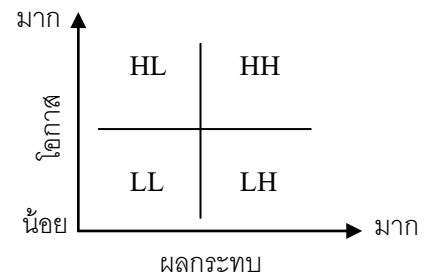
1. จำนวนนักศึกษาไม่เป็นไปตามเป้าหมาย
2. รายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย เป็นความเสี่ยงของหน่วยงานถ้าหน่วยงานมีการหารายได้ให้กับ มหาวิทยาลัย หรือทุกหน่วยงานนำมาเป็นความเสี่ยงของหน่วยงานตนเอง แต่อาจปรับมาตรการเป็นการ ลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน
3. การลาออกกลางคันของนักศึกษามีมากขึ้น เป็นความเสี่ยงของทุกคณะวิชา
4. นักศึกษาไม่สามารถสำเร็จการศึกษาได้ เนื่องจากสอบไม่ผ่านทักษะทางด้านภาษาอังกฤษ ภาษาจีนและ คอมพิวเตอร์ ตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด เป็นความเสี่ยงของทุกคณะวิชา
5. จำนวนนักศึกษาตามเอกลักษณ์ด้านเงินของมหาวิทยาลัยลดลง เป็นความเสี่ยงของคณะวิชาทางด้านเงิน

ความเสี่ยง (Risk) ของหน่วยงานได้จากไหน?

1. ปัจจัยภายใน กระบวนการทำงาน งบประมาณ กลยุทธ์ นโยบาย ฯลฯ
2. ปัจจัยภายนอก การเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี การแข่งขันสูง ภัยธรรมชาติ ฯลฯ

เราจะจัดการความเสี่ยงได้อย่างไร?

1. โอกาสที่เกิดขึ้น มาก (H) เกิดขึ้นน้อย (L) เพียงใด
2. ผลกระทบมาก (H) กระทบน้อย (L) เพียงใด

- ถ้าความเสี่ยงมีโอกาสเกิดขึ้นมาก (H) และมีผลกระทบสูง (H) ให้นำความเสี่ยงนั้นมาจัดการทันที
- ถ้าความเสี่ยงมีโอกาสเกิดขึ้นน้อย (L) แต่มีผลกระทบสูง (H) หรือความเสี่ยงที่มีโอกาสเกิดขึ้นมาก (H) แต่มีผลกระทบน้อย (L) ให้หน่วยงานพิจารณาว่า ควรนำความเสี่ยงนั้นมาบริหารจัดการทันทีหรือไม่

หลักการจัดการความเสี่ยง

1. ยอมรับ ไม่ต้องดำเนินการต่อ
2. ลด ต้องมีมาตรการรองรับและดำเนินการให้ความเสี่ยงนั้นลดลงหรือหมดไป
3. โอน ให้หน่วยงานอื่น/องค์กรภายนอก รับผิดชอบที่จะเกิดขึ้นแทน เช่น การประกันภัย
4. หลีกเลี่ยง ที่จะไม่ทำให้ความเสี่ยงนั้นเกิดขึ้น

Part 2 : Workshop หน่วยงานนำเสนอประเด็นความเสี่ยง

- ทรัพยากรสารสนเทศที่ซื้อมาไม่ได้ใช้งาน

เป็นความเสี่ยงของหน่วยงานได้ และสามารถบริหารจัดการภายในหน่วยงานเองได้ ให้หน่วยงานพิจารณาและจัดอันดับมากเพียงใดหรือน้อยแค่ไหนที่จะนำมาเป็นความเสี่ยงของหน่วยงาน เช่น จัดเป็นช่วงราคา จำนวนที่ใช้งานหรือจำนวนไม่ได้ใช้งาน และต้องบริหารจัดการความเสี่ยงให้ลดลงหรือหมดไป

- การละเมิดลิขสิทธิ์ Software

เป็นความเสี่ยงของหน่วยงานและของมหาวิทยาลัยได้ เพราะมีโอกาสเกิดขึ้นเยอะและมีผลกระทบรุนแรง

- ระบบไฟฟ้าขัดข้อง

เป็นความเสี่ยงของหน่วยงานได้ เพราะมีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง และผลกระทบอาจทำให้ Server ของมหาวิทยาลัย (H)

- จำนวนนักศึกษาผู้ยืมลดลง

เป็นความเสี่ยงของหน่วยงานและของมหาวิทยาลัยได้ เพราะตอนนี้มีแนวโน้มเกิดขึ้นแล้ว และมีผลกระทบรุนแรง หน่วยงานควรพิจารณาและจัดอันดับลำดับความสำคัญมากน้อยแค่ไหน จำนวนนักศึกษาที่ลดลงร้อยละเท่าไรที่จะนำมาเป็นความเสี่ยงของหน่วยงาน หรือวิเคราะห์นักศึกษาขอทุนมากขึ้นก็คนถึงจะไม่เป็นความเสี่ยง

- จำนวนนักศึกษาหอพักลดลง

เป็นความเสี่ยงของหน่วยงานและของมหาวิทยาลัยได้ เพราะตอนนี้มีแนวโน้มเกิดขึ้นแล้ว และผลกระทบก็รุนแรง ให้หน่วยงานพิจารณาและจัดอันดับมากเพียงใด หรือน้อยแค่ไหน จำนวนนักศึกษาหอพักลดลงเท่าไรถึงจะนำมาเป็นความเสี่ยง หรือนักศึกษาหอพักมากขึ้นก็คนถึงจะไม่เป็นความเสี่ยง

- การจัดการรายได้ลดลง

เป็นความเสี่ยงของหน่วยงาน เช่น ดอกเบี้ยเงินฝาก ค่าเช่าพื้นที่ ควรประเมินจากข้อมูลที่มี มากเพียงใดหรือน้อยแค่ไหนถึงจะนำมาเป็นความเสี่ยงของหน่วยงาน

- จำนวนนักศึกษาไม่เป็นไปตามเป้าหมาย

เป็นความเสี่ยงของหน่วยงานและของมหาวิทยาลัย เพราะตอนนี้มีแนวโน้มเกิดขึ้นแล้ว และผลกระทบก็รุนแรง และเป็นความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยอยู่แล้ว

- ข้อมูลนักศึกษาไร้ไหล

เป็นความเสี่ยงของหน่วยงานได้ แม้ยังไม่มีในตอนนี แต่มีโอกาสที่เกิดขึ้น และถ้าเกิดขึ้นก็ส่งผลกระทบต่อรุนแรง และเสียชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย หน่วยงานควรพิจารณาว่าจะนำมาเป็นความเสี่ยงของหน่วยงานหรือไม่

- การจำหน่ายวุฒิการศึกษา

เป็นความเสี่ยงของหน่วยงานได้ อาจยังไม่เกิดในตอนนีและโอกาสที่เกิดขึ้นน้อย แต่ถ้าเกิดขึ้นผลกระทบก็จะรุนแรง เสียชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย หน่วยงานควรพิจารณาว่าจะนำมาเป็นความเสี่ยงของหน่วยงานหรือไม่

- บุคลากรไม่สามารถปฏิบัติงานแทนกันได้

ไม่ถือว่าเป็นความเสี่ยง และหน่วยงานสามารถบริหารจัดการภายในหน่วยงานเองได้

- การประชาสัมพันธ์ไม่ตรงเป้าหมาย

ไม่ถือว่าเป็นความเสี่ยง แต่เป็นการบริหารจัดการของหน่วยงานเอง โดยอาจวิเคราะห์และวางแผนการคัดเลือกช่องทางประชาสัมพันธ์ที่ตรงเป้าหมาย

- นักศึกษาเข้าร่วมโครงการลดลง

ไม่ถือว่าเป็นความเสี่ยง แต่เป็นการบริหารจัดการของหน่วยงานเอง

- บุคลากรลาออก

ไม่ถือว่าเป็นความเสี่ยง เพราะการลาออกของบุคลากรมีทุกหน่วยงาน แต่ถ้ามีการลาออกมากผิดปกติจะถือเป็นความเสี่ยง ซึ่งหน่วยงานต้องบริหารจัดการด้วยตนเอง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการลาออก

- ข้อมูลที่นำเสนอมีความผิดพลาด

ไม่ถือว่าเป็นความเสี่ยง เพราะหน่วยงานต้องมีการกำกับ ตรวจสอบ ควบคุมความถูกต้องของข้อมูลของหน่วยงานเอง แต่หากเป็นข้อมูลที่ต้องนำเสนอผู้บริหารระดับสูง เป็นนโยบาย ถือเป็นความเสี่ยงได้